

УДК 316.33

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.23>

Вікторія СТЕПАНЕНКО

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43025

ORCID: 0000-0002-5793-3069

Бібліографічний опис статті: Степаненко, В. (2024). Глобальні соціальні технології. *Ввічливість. Humanitas*, 3, 160–165, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.23>

ГЛОБАЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

У статті глобальні соціальні технології розглянуто як знання, методи і способи, які сприяють з'ясуванню глобальних тенденцій розвитку, прогнозуванню, запобіганню та вирішенню соціальних проблем глобального масштабу, створюють умови для взаємозв'язку глобального і локального, стосуються життєдіяльності та соціальної захищеності людей і можуть викликати радикальні соціальні зміни. Зазначено, що за характером розв'язання завдань вони є універсальними, мають високу науковість, передбачають прогнозування кінцевого результату і є пріоритетними в період оновлення соціальних систем. Звернено увагу, що глобальні соціальні технології виконують роль каталізатора солідарності і прогресу на планетарному рівні та в сучасних умовах орієнтовані на такі новітні глобальні тенденції, як інклюзивність, інформатизація, інтелектуалізація, інновацізація, діджиталізація та екологізація. Наведено приклади глобальних соціальних технологій: глобальне моделювання, глобальне прогнозування, блокчейн-технології, «розумні» міста і підприємства, соціальні технології стабілізації системи, глобальні технології модернізації, соціальні технології для глобального старіння, платформи краудсорсингу, глобальні онлайн-спільноти, віртуальні робочі місця та ін. В контексті використання цифрових технологій і соціальних медіа в умовах глобалізації окреслено важливість питання розуміння соціальними працівниками можливості загрози дотримання багатьох етичних стандартів під час їх використання, про що наголошено в Глобальній декларації етичних принципів соціальної роботи. Зазначено, що потенціал глобальних соціальних технологій полягає у поглибленні міжнародного соціального співробітництва, посиленні консультативної та експертної діяльності у соціальній сфері, задіянні пріоритетних ресурсів, їх збалансованості, сприянні більшій соціальній справедливості в глобальному масштабі.

Ключові слова: глобалізація, інновацізація, інформатизація, соціальна технологія, глобальне моделювання, глобальне прогнозування, соціальний розвиток.

Viktoriiia STEPANENKO

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Social Work and Higher School Pedagogy, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli ave., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID: 0000-0002-5793-3069

To cite this article: Stepanenko, V. (2024). Hlobalni sotsialni tekhnolohii [Global social technologies]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 3, 160–165, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.3.23>

GLOBAL SOCIAL TECHNOLOGIES

In the article, global social technologies are considered as knowledge methods and ways that contribute to the clarification of global trends in development, forecasting, prevention and resolution of social problems of a global scale, create conditions for the interconnection of global and local, relate to the livelihood and social security of people and can to cause radical social changes. It is noted that by the nature of solving tasks, they are universal, have a high scientific content, predict the final result and are a priority in the period of renewal of social systems. Attention is drawn to the fact that global social technologies play the role of a catalyst for solidarity and progress at the planetary level and, in modern conditions, are oriented towards the latest global trends, such as inclusiveness, informatization, intellectualization, innovation, digitalization, and environmentalization. Examples of such global social technologies as global modeling, global forecasting, blockchain technologies, smart cities and enterprises, social technologies of system stabilization, global modernization technologies, social technologies for global aging, crowdsourcing platforms, global online communities, virtual workplaces are given. places, etc. In the context of the use of digital technologies and social media in the context of globalization, the importance of social workers' understanding of the possibility of a threat to compliance

with many ethical standards during their use is outlined, which is emphasized in the Global Social Work Statement of Ethical Principles. It is noted that the potential of global social technologies lies in the deepening of international social cooperation, the strengthening of advisory and expert activities in the social sphere, the use of priority resources, their balance, and the promotion of greater social justice on a global scale.

Key words: *globalization, innovation, informatization, social technology, global modeling, global forecasting, social development.*

Актуальність проблеми. На сьогоднішній день для фахівців із соціальної роботи актуальним постає питання формування і реалізації глобальних підходів щодо соціального розвитку та подолання складних соціальних проблем сучасності, особливо тих, які неможливо ефективно вирішити на регіональному і локальному рівнях, оскільки їх причини пов'язані з глобальними процесами (Горішна, 2016). Соціальна робота, крім вирішення повсякденних, невідкладних проблем клієнта, спрямована на прогнозування і запобігання таких соціальних питань глобального масштабу, як безробіття, зростання соціальної нерівності, поляризація, різні соціальні захворювання, найгостріші форми девіантної поведінки, соціальне виключення в суспільстві тощо (Харламов, 2013; Семигіна, 2013).

В умовах війни, міграційних потоків, природних катастроф, виникнення різного роду конфліктів проблема осмислення зв'язків між глобальним і локальним рівнями соціального розвитку, внеску соціальних працівників у такий розвиток і забезпечення соціальної справедливості постала особливо гостро (Семигіна, 2013). Вирішення завдань у перспективі, передбачення і запобігання гострих соціальних проблем у глобальному масштабі є одним з аспектів у структурі соціальної роботи (Харламов, 2013), що потребує застосування глобальних соціальних технологій. Крім того, наразі технологізація є одним із глобальних трендів, спрямованих на задоволення соціальних потреб, а також допомогу в реалізації індивідуального потенціалу кожної людини (Стукало & Сімахова, 2021).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання наростання глобалізаційних впливів на соціальну сферу, визнання професійної активності фахівців соціальної роботи як такої, що сприяє суспільним змінам, розвитку, соціальній згуртованості, зміцненню здатності людей до самостійного функціонування, висвітлювалося у працях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців (Вишневецька, Чабаненко & Вишневецька,

2018; Л. Герман, 2013; Л. Клос, 2021; Fuchs, 2003; Jones, Yuen & Rollet, 2008). В. Купрійчук і В. Венцель проаналізовано сучасні тенденції у соціальному розвитку країн світу в умовах глобалізаційних процесів, окреслено питання щодо забезпечення виконання соціальної функції державою як інституційного утворення, що покликане забезпечити комфортне середовище для проживання своїх громадян (Купрійчук & Венцель, 2019). А.-Ю. Каралаш розкривалися проблеми сутності соціальних систем та їх самоорганізації в контексті сучасних реалій глобалізації для забезпечення сталого розвитку (Каралаш, 2023). В аспекті глобального виміру соціальної роботи Т. Семигіна звертає увагу на те, що зарубіжні вчені у своїх дослідженнях намагаються пояснити схожі тенденції розвитку практики соціальних служб, перенесення технологій відповідної практики з країни в країну, зрозуміти появу глобальних соціальних проблем і можливості соціальних працівників протидіяти цим явищам (Семигіна, 2021). У таких умовах постає питання розробки і впровадження глобальних соціальних технологій, які на сьогоднішній день є малодослідженими, зокрема в аспекті тих соціальних викликів і змін, що відбуваються в глобалізованому світі та окреслюють основні тенденції розвитку соціальної сфери.

Мета дослідження – здійснити огляд та визначити потенціал глобальних соціальних технологій з урахуванням глобальних тенденцій розвитку соціальної сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. У соціальній роботі все більше актуалізуються такі новітні глобальні тенденції, як інклюзивність, інформатизація, інтелектуалізація, інноватизація, діджиталізація та екологізація (розвиток «зелених технологій», «зеленої соціальної роботи»). Так, інклюзивність пов'язана з розвитком інтелектуального і людського капіталу, із трендом інтелектуалізації, коли важливим фактором є вкладання інвестицій в інтелектуальний капітал. Інформатизація призводить до всебічного використання інформаційних

технологій, мережевізації, платформізації, швидкого розповсюдження нових знань, формування нових компетентностей у фахівців. У свою чергу, це впливає на інтелектуалізацію, інноватизацію і діджиталізацію соціальної сфери. Новітній тренд технологізації передбачає якісну трансформацію інтелектуального капіталу й інтелектуальної власності, структури ринку праці і соціальних гарантій вимушеного безробіття, системи професійної освіти протягом життя (Стукало & Сімахова, 2021).

Стрімко змінюються можливості інформаційно-комунікаційних технологій в соціальній роботі, що вимагає від фахівців і соціальних служб постійної підтримки свого іміджу у віртуальному просторі та постійного оновлення інформації, яка впливає на державну соціальну політику, розвиток соціальної сфери як на рівні нашої країни, так і рівні інших країн. За допомогою цього світ постійно рухається, канали комунікації, які множаться сучасними технологіями, стають ефективними засобами встановлення соціального діалогу між особистостями, групами, суспільствами, вченими, фахівцями, країнами, що сприяє соціальній згуртованості та узгодженості дій щодо подолання перешкод на шляху цивілізаційного зростання (Соснін, Воронкова & Постол, 2015).

У глобальному вимірі соціальна робота має власні теорії і локальні практики їхнього застосування. Екологічні напрями соціальної роботи (ідеї «зеленої соціальної роботи») спираються на макропрактику соціальної роботи. Зелена соціальна робота побудована за засадах ідей сталого розвитку та спрямована на розв'язання проблем соціальної нерівності і бідності. Діяльність соціальних працівників орієнтована на забезпечення гідних умов навколишнього середовища та екологічної справедливості, належного і рівного доступу до природних ресурсів. Крім того, зелена соціальна робота розглядає зміну соціального контексту та збереження довкілля, обґрунтовує специфічну практику втручання соціальних працівників в умовах екологічних і техногенних катастроф, зокрема збройних конфліктів (Семигіна, 2019).

Під соціальними технологіями глобального характеру розуміють такі знання, методи і способи, які сприяють з'ясуванню не тільки внутрішніх, але й світових тенденцій розвитку,

зв'язку суспільства і природи (Харламов, 2013). Упровадження глобальних соціальних технологій пов'язують із вирішенням загальнолюдських проблем, що безпосередньо або опосередковано стосується життєдіяльності людей, їхньої соціальної захищеності (Технології соціальної роботи, 2015).

За характером розв'язання завдань глобальні соціальні технології є універсальними. Серед них виокремлюють технологію глобального моделювання, яка пов'язана з дослідженням та рішенням питань збереження миру, природи, забезпечення населення Землі продовольством, енергією, матеріальними засобами тощо (Харламов, 2013). Також серед глобальних соціальних технологій розглядають глобальне прогнозування, побудоване на основі системного аналізу (Технології соціальної роботи, 2015).

Потенціал використання новітніх глобальних трендів для розвитку соціальної сфери полягає в уніфікації глобальних соціальних стандартів, поглибленні міжнародного соціального співробітництва, сприянні розвитку нетрадиційних форм зайнятості, посиленні консультативної та експертної діяльності у соціальній сфері для країн світу та інших глобальних акторів, розвитку блокчейн-технологій у соціальній сфері, «розумних» міст і підприємств (Стукало & Сімахова, 2021). В контексті проблем зайнятості, соціального страхування, захисту працівників, надання соціальних послуг прикладом глобальних соціальних технологій є технології, пов'язані з появою так званих віртуальних робочих місць (Семигіна, 2002).

У межах теорії Г. Ленські та П. Нолана в процесі розгляду структур світової системи суспільств найбільша увага приділяється визначенню співвідношення суспільств різних типів (за домінуючою технологією прожиття), оскільки властивості переважаючого типу суспільств значною мірою визначають властивості більшої системи, такі як середня кількість населення, структурна складність, технологічний розвиток тощо. З позицій світ-системного аналізу ці відмінності розглядають відносно всієї світ-системи: наприклад, відмінності у домінуючій технології соціально-економічного розвитку окремих країн хоча частково зумовлені історичними обставинами, але у більшій мірі інтерпретуються як спричинені структурними чинниками (Хуткий, 2006).

Глобальні соціальні технології мають високу науковість, передбачають прогнозування кінцевого результату і є пріоритетними в період оновлення соціальних систем. Серед них особливого значення набувають соціальні технології стабілізації системи, які передбачають задіяння пріоритетних ресурсів (людський потенціал, наука, культура, освіта, соціальний інтелект, цінності тощо), інноваційність і збалансованість, що є актуальним на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Розглянемо це на прикладі глобальних технологій модернізації, які реалізуються за такими етапами:

1. Інвентаризація та оцінка наявних соціальних ресурсів з метою їх збереження, збагачення та оптимізації, а не руйнування.

2. Визначення можливих варіантів соціального розвитку і соціальних прогнозів на майбутнє, ймовірних моделей їх реалізації.

3. Підготовка суспільної свідомості до впровадження інновацій, зміни системи ціннісних орієнтацій, висунення лідерів-новаторів (Кафедра психології та соціальної роботи, 2018).

Ще одним прикладом є проєкт «Соціальні технології для глобального старіння» (2020–2026 рр.) під керівництвом А. Клейнмана і Ф. Хаббал. Мета проєкту полягає в поєднанні швидкого зростання як населення літніх людей, так і технологій. У межах проєкту передбачено аналіз глобального досвіду в контексті діяльності співтовариств, дружніх до людей похилого віку, а також вивчення потенціалу технологій для допомоги людям у віці в масштабах району та міста (Healthy Places Design Lab). Команда проєкту прагне розробити міждисциплінарні методи, які можна буде використовувати для вирішення проблем глобального старіння в глобальних умовах. Отже, проєкт під керівництвом А. Клейнмана і Ф. Хаббал торкається питань осмислення зв'язків між глобальним і локальним рівнями соціального розвитку. Соціальні технології для глобального старіння являють собою спільну дослідницьку програму, що покликана об'єднати зусилля антропологів, інженерів, лікарів, експертів з дизайну та громадського здоров'я, науково-педагогічних працівників та інших фахівців, спрямовані на покращення догляду за людьми похилого віку, від планування та реалізації до оцінки. Як зазначає А. Клейнман, зв'язок на місцевому

рівні відбувається через взаємодію місцевих жителів і фахівців, щоб вони могли інформувати про втручання, які містять як соціальні, так і технологічні компоненти та відображають основну турботу для покращення життя людей похилого віку, зокрема тих, хто має інвалідність, та їхніх сімей (Social Technology for Global Aging Research Initiative at Harvard, 2024).

Технології служать каталізатором солідарності і прогресу на планетарному рівні, демократизують доступ до інформації і ресурсів, мають потенціал для сприяння більшій соціальній справедливості в глобальному масштабі. Одним із аспектів впливу технології на глобальну солідарність є існування платформ соціальних медіа як потужних інструментів для масових рухів. Кожен окремо або спільнота можуть поділитися своєю історією, мобілізувати підтримку та виступити за соціальні зміни, відіграють ключову роль у подоланні культурних розбіжностей і сприянні міжкультурному взаєморозумінню. Крім того, цифрові платформи забезпечують простір для соціального діалогу та партнерства в глобальному масштабі, долаючи традиційні бар'єри для спілкування та співпраці.

Платформи краудсорсингу та онлайн-спільноти об'єднують людей з різними навичками і досвідом для вирішення складних соціальних проблем. Завдяки використанню колективного розуму світової спільноти технології є рушійною силою для інновацій і вирішення складних соціальних проблем у планетарному масштабі (The Impact of Technology on Global Social Solidarity and Innovation, 2024).

Однак в контексті використання цифрових технологій і соціальних медіа соціальні працівники повинні розуміти, що вони можуть становити загрозу дотриманню багатьох етичних стандартів під час їх використання, про що наголошено в Глобальній декларації етичних принципів соціальної роботи (IFSW, 2018).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, глобальні соціальні технології являють собою знання, методи і способи, які сприяють з'ясуванню глобальних тенденцій розвитку, прогнозуванню, запобіганню та вирішенню соціальних проблем глобального масштабу, створюють умови для взаємозв'язку глобального і локального, стосуються жите-

діяльності та соціальної захищеності людей і можуть викликати радикальні соціальні зміни. Вони є універсальними і виконують роль катализатора солідарності і прогресу на планетарному рівні та в сучасних умовах орієнтовані на такі новітні глобальні тенденції, як інклюзивність, інформатизація, інтелектуалізація, інноватизація, діджиталізація та екологізація. Потенціал глобальних соціальних технологій полягає у поглибленні міжнародного соціаль-

ного співробітництва, посиленні консультативної та експертної діяльності у соціальній сфері, задіянні пріоритетних ресурсів, їх збалансованості, сприянні більшій соціальній справедливості в глобальному масштабі.

Подальші дослідження вбачаємо у вивченні глобальних підходів щодо соціального розвитку, взаємозв'язків між його глобальним і локальним рівнями та впливу глобальних соціальних технологій на відповідний розвиток.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вишневецька О. М., Чабаненко О. О., Вишневецька А. С. Вимір і прояви соціальної глобалізації суспільства. *Modern Economics*. 2018. № 12. С. 41–46. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V12\(2018\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V12(2018)-06)
2. Герман Л. Т. Україна у соціальних вимірах глобального економічного розвитку. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4271>
3. Горішна Н. Сучасні тенденції модернізації підготовки соціальних працівників. *Social Work and Education*. 2016. Vol. 3. No.1. P. 6–13.
4. Кафедра психології та соціальної роботи. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Технології соціально-психологічної роботи». Тернопіль, 2018. 133 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38451/1/sozrob.pdf>
5. Каралаш, А.-Ю. І. Соціальна самоорганізація в умовах глобалізації: соціально-філософський аналіз: PhD thesis, Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2023. 248 с.
6. Клос Л. Шляхи розвитку теорії та практики соціальної роботи в умовах глобалізації. *Social Work and Education*. 2021. Vol. 8. No 4. P. 461–471. DOI: 10.25128/2520-6230.21.4.3
7. Купрійчук В. М. & Венцель В. Т. Соціальна функція держави та особливості її реалізації в умовах сучасних глобалізаційних викликів. *Ефективність державного управління*. 2009. Вип. 3 (60). С. 103–115. <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186755>
8. Семигіна Т. Глобальні пріоритети соціального розвитку: імперативи для політики і практики. *Наукові записки НАУКМА*. 2013. Т. 149. С. 57–62.
9. Семигіна Т. Глобальні соціальні проблеми та національні моделі їх розв'язання. *Маркетинг*. 2002. Вип. 10. С. 69–77.
10. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. 2021. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
11. Семигіна Т. В. Розвиток у сучасній соціальній роботі підходів, орієнтованих на сильні сторони клієнтів. *Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society* (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2019. P. 96–105.
12. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.С. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.
13. Технології соціальної роботи: навч. посіб. / О. А. Агарков [та ін.]. Запоріжжя : Мотор Січ, 2015. 486 с.
14. Стукало Н. В., Сімахова А. О. Глобальні тренди розвитку соціальної економіки. *Міжнародна економічна політика*. 2021. № 1 (34). С. 7–22. DOI: 10.33111/ier.2021.34.01
15. Харламов М. І. Соціальна робота: Курс лекцій. Харків: НУЦЗУ, 2013. 96 с.
16. Хуткий Д. О. Сучасна глобальна соціальна система: макросоціологічний підхід та світ-системний аналіз. *Наукові записки*. 2006. Т. 58. С. 17–21.
17. Fuchs C. Structuration Theory and Social Self-Organization. *Syst. Pract. Act Res*. 2003. № 16 (2). P.133–167.
18. Healthy Places Design Lab At the Harvard University Graduate School of Design. *Social Technologies for Global Aging* (2020–2026). URL: <http://surl.li/cnjtfn>
19. IFSW. Global Social Work Statement of Ethical Principles. 2018. <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles/>
20. The Impact of Technology on Global Social Solidarity and Innovation. 2024. URL: <http://surl.li/vvyu>
21. Jones, D., Yuen, A., & Rollet, C. (2008). Rising to the Global Challenge: IASSW, ICSW and IFSW Join Hands to Build an Agenda for the Next Decade, *International Social Work*, 51 (6), 847–849.
22. Social Technology for Global Aging Research Initiative at Harvard. 2024. URL: <https://projects.iq.harvard.edu/hstga>

REFERENCES:

1. Vyshnevska, O. M., Chabanenko, O. O., & Vyshnevska, A. S. (2018). Vymir i proiavy sotsialnoi hlobalizatsii suspilstva [The dimension and manifestations of social globalization of society]. *Modern Economics*, 12, 41–46 [in Ukrainian].
2. Herman, L. T. (2013). Ukraina u sotsialnykh vymirakh hlobalnoho ekonomichnoho rozvytku [Ukraine in the social dimensions of global economic development]. *Efektivna ekonomika*, 2. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4271> [in Ukrainian].
3. Horishna, N. (2016). Suchasni tendentsii modernizatsii pidhotovky sotsialnykh pratsivnykiv [Modern trends in the modernization of the training of social workers]. *Social Work and Education*, 3 (1), 6–13 [in Ukrainian].
4. Kafedra psykholohii ta sotsialnoi roboty (2018). Opornyi konspekt leksii z dystsypliny “Tekhnolohii sotsialno-psykholohichnoi roboty” [Reference synopsis of lectures on the discipline “Technologies of social and psychological work”]. Ternopil. Retrieved from <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38451/1/sozrob.pdf> [in Ukrainian].
5. Karalash, A.-Yu. I (2023). Sotsialna samoorhanizatsiia v umovakh hlobalizatsii: sotsialno-filosofskyi analiz [Social self-organization in the conditions of globalization: socio-philosophical analysis]: PhD thesis, Zhytomyrskyi derzhavnyi universytet imeni Ivana Franka [in Ukrainian].
6. Klos, L. (2021). Shliakhy rozvytku teorii ta praktyky sotsialnoi roboty v umovakh hlobalizatsii [Ways of development of the theory and practice of social work in the conditions of globalization]. *Social Work and Education*, 8. (4), 461–471. DOI: 10.25128/2520-6230.21.4.3 [in Ukrainian].
7. Kupriichuk, V. M. & Ventsel, V. T. (2009). Sotsialna funktsiia derzhavy ta osoblyvosti yii realizatsii v umovakh suchasnykh hlobalizatsiinykh vyklykiv [The social function of the state and the peculiarities of its implementation in the conditions of modern globalization challenges]. *Efektivnist derzhavnogo upravlinnia*, 3 (60), 103–115. <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186755> [in Ukrainian].
8. Semyhina, T. (2013). Hlobalni priorytety sotsialnoho rozvytku: imperatyvy dlia polityky i praktyky [Global social development priorities: imperatives for policy and practice]. *Naukovi zapysky NaUKMA*, 149, 57–62 [in Ukrainian].
9. Semyhina, T. (2002). Hlobalni sotsialni problemy ta natsionalni modeli yikh rozviazannia [Global social problems and national models of their solution]. *Magisterium*, 10, 69–77 [in Ukrainian].
10. Semyhina, T. (2021). Mizhnarodna sotsialna robota: priorytety ta standarty [International social work: priorities and standards]. Kyiv: Akademiia pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu [in Ukrainian].
11. Semyhina, T. V. (2019). Rozvytok u suchasni sotsialni roboti pidkhodiv, oriientovanykh na sylni storony kliientiv [Development in modern social work of approaches focused on clients’ strengths] (p. 96–105). *Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society* (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS [in Ukrainian].
12. Sosnin, O.V., Voronkova, V. H. & Postol, O.Ie. (2015). Suchasni mizhnarodni systemy ta hlobalnyi rozvytok (sotsialno-politychni, sotsialno-ekonomichni, sotsialno-antropologichni vymiry) [Modern international systems and global development (socio-political, socio-economic, socio-anthropological dimensions)]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury [in Ukrainian].
13. Aharkov, O. A. et al. (2015). Tekhnolohii sotsialnoi roboty [Technologies of social work]. Zaporizhzhia : Motor Sich [in Ukrainian].
14. Stukalo, N. V. & Simakhova, A. O. (2021). Hlobalni trendy rozvytku sotsialnoi ekonomiky [Global trends in the development of the social economy]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, 1 (34), 7–22. DOI: 10.33111/iep.2021.34.01 [in Ukrainian].
15. Kharlamov, M. I. (2013). Sotsialna robota: Kurs leksii [Social work: Course of lectures]. Kharkiv: NUTsZU [in Ukrainian].
16. Khutkyi, D. O. (2006). Suchasna hlobalna sotsialna systema: makrosotsiologichni pidkhid ta svit-systemnyi analiz [Modern global social system: macrosociological approach and world-system analysis]. *Naukovi zapysky*, 58, 17–21 [in Ukrainian].
17. Fuchs, C. (2003). Structuration Theory and Social Self-Organization. *Syst. Pract. Act Res*, 16 (2), 133–167. [in English].
18. Healthy Places Design Lab At the Harvard University Graduate School of Design. Social Technologies for Global Aging (2020–2026). Retrieved from <http://surl.li/cnjtfn> [in English].
19. IFSW (2018). Global Social Work Statement of Ethical Principles Retrieved from <https://www.ifsw.org/global-social-work-statement-of-ethical-principles/> [in English].
20. The Impact of Technology on Global Social Solidarity and Innovation. (2024). Retrieved from <http://surl.li/vvyyhu> [in English].
21. Jones, D., Yuen, A., & Rollet, C. (2008). Rising to the Global Challenge: IASSW, ICSW and IFSW Join Hands to Build an Agenda for the Next Decade, *International Social Work*, 51 (6), 847–849. [in English].
22. Social Technology for Global Aging Research Initiative at Harvard (2024). Retrieved from <https://projects.iq.harvard.edu/hstga> [in English].